

Teser for den antroposofiske sosialterapien

Følgende teser ble utarbeidet i 2017 av den sosialterapeutiske arbeidsgruppen, en faggruppe innenfor Konferenz for helsepedagogikk og sosialterapi ved Goetheanum, Dornach.

De er tenkt å tjene som inspirasjon og støtte i arbeidet vedrørende den antroposofiske sosialterapien, og å gi et utgangspunkt for grunnlags-arbeidet i de sosialterapeutiske virksomhetene. De gjør ikke noe krav på å være fullstendige og kommer til å bli utviklet videre framover.

Kritiske og utfyllende synspunkter og forslag er uttrykkelig ønsket. (siegel-holz@lehenhof.de).

1. Antroposofisk sosialterapi (heretter kalt sosialterapi) har å gjøre med voksne mennesker som har kognitiv, psykisk og/eller fysisk spesiell behov for støtte. Her tilbyr den sin hjelp.
2. Rudolf Steiners *antroposofi* utgjør et vesentlig grunnlag for sosialterapien. Det innebærer først og fremst:
  - a) sosialterapi bestreber seg på en dypere forståelse av mennesket. Utgangspunktet for dette er det antroposofiske menneskebilde.
  - b) Sosialterapien går ut fra realiteten av det åndelige og inkluderer dette i sitt arbeide. Den oppfatter hvert menneske som en person med en frisk vesenskjerne som ikke kan ødelegges. Hvert menneskes verdighet er ukrenkelig.
  - c) Sosialterapiens etikk er kristelig-humanistisk orientert.
  - d) Den går ut fra at hvert menneske bidrar til fellesskapet. Ingen er bare hjelpetrequende, ingen bare hjelper. Mennesker påvirker, hindrer og beriker alltid hverandre gjensidig.
  - e) Sosialterapien har oppstått ut fra den antroposofiske bevegelsen og er forbundet med den på mange ulike måter.
3. Sosialterapien retter seg mot de alment menneskelige behov *for relasjoner og sosial tilknytning* på den ene side, og *personlig autonomi* på den andre.
4. Uten å undervurdere alvorret og graden av utviklingshemmingen, konsentrerer sosialterapien seg om styrker og resurser hos mennesker med støttebehov. Den prøver å forstå personligheten bak menneskets utviklingshemming.
5. De/den voksne med støttebehov forstås ikke som noen som trenger livslang støtte og behandling med pedagogiske metoder. Mye mer skal man grunnleggende gå ut fra at enhver man møter er *voksen*, altså at vedkommende streber etter å føre sitt liv ansvarsfullt og også kan det – med den nødvendige støtten.
6. Derfor skal det voksne menneske - uansett behov for hjelp og støtte, *bli anerkjent slik det er*.
7. På den andre side er “voksen” ikke å forstå som en tilstand som før eller siden er oppnådd, men som en *utviklingsprosess*. Det gjelder for alle mennesker. Vi er ikke voksne, men holder på å bli det hele livet. Målet er at biografien lykkes. Hva dette målet innebærer, oppleves subjektivt av hvert menneske.
8. Denne utviklingsprosessen blir i barndommen bevisst preget utenfra gjennom oppdragelse, sosialisering og undervisning. I voksen alder er det først og fremst en *dannelsesprosess* gjennom personen selv. I sosialterapien gjelder det derfor mer å tilby muligheter for dannelse enn pedagogiske tiltak.
9. Vesentlig for sosialterapien er *holdningen hos den ledsagende personen*. Den må være

- preget av interesse, aktelse, aksept, forpliktelse og oppriktighet. Like ens kan ikke den ledsagende person gjemme seg bak en profesjonell rolle, men den blir utfordret med hele seg. I yrkesmessig virksomhet veier *faglighet, erfaring og intuisjon* like mye.
10. Hvert møte mellom ledsageren og den som blir ledsaget er av største betydning. Ideelt sett møtes to mennesker på øyenhøyde preget av gjensidig respekt og verdsettelse.
  11. I grunnen består sosialterapiens støtte i å tilby *et sosialt miljø* som er hjelpsomt og meningsfullt. Det handler i mindre grad om direkte tiltak overfor den det gjelder.
  12. Vesentlige områder i et slikt miljø er *bolig, arbeid og kultur*.
  13. Det sosiale miljøet skal kunne være et rom både for *beskyttelse* og for *utvikling*.
  14. Opprinnelig skulle et slikt sosialt miljø bli muliggjort gjennom *det inkluderende sosialterapeutiske fellesskapet*. Mennesker med og uten behov for støtte skulle danne dette fellesskapet sammen. I årenes løp har et mangfold av andre fellesskapsformer utviklet seg.
  15. En viktig oppgave er også å gi mulighet for *deltakelse* i det offentlige liv med sosial inkludering i samfunnet som mål.
  16. Valget av *metoder* i sosialterapien er i grunnen åpent så lenge menneskets verdighet blir ivaretatt.
  17. Det trengs et *mangfold* av metoder og tilbud i forhold til å bo, arbeide og delta i kulturlivet. Slik ivaretar man individenes forskjelligheter. Den enkelte får en reell valgfrihet til å bestemme seg for eller i mot ulike tilbud.
  18. Sosialterapien, slik den oppfatter seg selv, begrenser seg ikke til å tilby tjenester til en kunde på et markedsmessig vis. Den ser både ledsagende og ledsaget menneske som personligheter: De møter hverandre fullt ut. Betaling for tjenester står i så måte ikke i umiddelbar sammenheng med hjelpen som tilbys.
  19. Likeså begrenser det sosialterapeutiske fellesskap seg ikke til å være institusjon. Derimot forstår det seg som et *sosialt rom* eller et *felleskapsvesen* som utvikles, bæres og formes av alle medlemmer sammen.
  20. Sosialterapien er åpen for *utvikling*. Den utfolder seg i møte med samfunnsutviklingen, faglige innsikter og i dialog med den vitenskapelige sosialpedagogikken.

Sosialterapeutisk arbeidsgruppe, 17.3.2018

Freia Adam, Paula-Maria Blaxland-de-Lange, Sara Colonna, Hartwig Ehlers, Brigitta Fankhauser, Jon Geelmuyden, Juliane Gravenhorst, Andrea Kron-Petrovic, Achim Leibing, Henk Poppenk, Leonardo Schmidt, Stefan Siegel-Holz, Sonja Zausch.